

సాగు నీటి గంభీరం

- జూరాల, కోయిల్ సాగర్ ప్రాజెక్టు పరిధిలో సాగు ప్రశ్నార్థకమేనా..?
- ప్రాజెక్టుల్లో నీళ్లు లేవని క్రాప్ హాలిడే..
- అయోమయంలో ఆయకట్టు రైతులు
- నీళ్లు వదులుతారన్న ఆశతో యాసంగికి..
- ఎమ్మెల్యేలు మాట్లాడినా పట్టించుకోని వైనం
- నారాయణపూర్ కాల్వల మరమ్మతుతో వీజేపీకి స్వల్పంగా నీటిరాక

ఇక క్రాప్ హాలిడే నా..?

కోయిల్ సాగర్ ప్రాజెక్టులో నిల్వ ఉన్న నీళ్లు

ఎమ్మెల్యేలు కోరినా విడుదలకాని నీరు

ఈ నెలలో ప్రభుత్వం మారిపోవడంతో కోయిల్ సాగర్ ప్రాజెక్టు కింద నీటి విడుదల జరుగుతుందా..? జరగదా..? అనేది సందిగ్ధంగా మారింది. మరోవైపు రైతుల నుంచి వచ్చిన విజ్ఞప్తి మేరకు మక్తల్ ఎమ్మెల్యే వాకిటి శ్రీహరి, నారాయణపేట ఎమ్మెల్యే పవిత్ర, దేవరకల్ల ఎమ్మెల్యే మధుసూదన్ రెడ్డి రెండు రోజుల కిందట ఇరిగేషన్ అధికారులను హైదరాబాద్ కలిశారు. యాసంగికి కోయిల్ సాగర్ కింద ఆయకట్టు రైతులకు సాగునీరు విడుదల చేయాలని విజ్ఞప్తి చేశారు. వినతిపత్రం స్వీకరించిన అధికారులు ఇప్పటివరకు ఎలాంటి నిర్ణయం తీసుకోలేదు. కాగా కోయిల్ సాగర్ కింద క్రాప్ హాలిడే ప్రకటించాలని ప్రభుత్వం ఆదేశించిన నేపథ్యంలో తామేమి నిర్ణయం తీసుకోలేమని, అంతా ప్రభుత్వం చేతిలో ఉన్నదని ఇరిగేషన్ అధికారులు పేర్కొంటున్నారు. దీంతో ఎమ్మెల్యేలు ప్రతిపాదనలకు ఫలితం శూన్యంగా మారింది. కేసీఆర్ ప్రభుత్వంలో రైతులకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యతమీస్తూ వారికి ఈసారి ప్రభుత్వం మారడంతో విభిన్నమైన పరిస్థితులు నెలకొన్నాయి. ఇంతకు యాసంగి పంటలకు నీరు వదులుతారా? లేదా? అనేది ఇంకా తేల్చలేకపోతున్నారు. కానీ రైతులు మాత్రం పెద్ద ఎత్తున సాగు చేసుకుంటుండడంతో పంటలను కాపాడుతారా? క్రాప్ హాలిడే ప్రకటించే తేతులు దులుపుకుంటారని తేల్చాలి ఉన్నది. కోయిల్ సాగర్ ఆయకట్టుకు సాగునీరు విడుదల చేయాలని మక్తల్, నారాయణపేట, దేవరకల్ల ఎమ్మెల్యేలు ఇరిగేషన్ శాఖ ఉన్నతాధికారులను కలిసి విన్నవించారు. అధికారులు సానుకూలంగా ఉన్నప్పటికీ ప్రభుత్వం నుంచి ఎలాంటి ఆదేశాలు రాకపోవడంతో నిర్ణయం తీసుకోలేకపోతున్నారు. దీంతో ఉమ్మడి జిల్లా వ్యాప్తంగా ప్రాజెక్టుల కింద రైతులు అయోమయంలో పడ్డారు. క్రాప్ హాలిడే ప్రకటించడంతో యాసంగి పంటలకు సాగు ప్రశ్నార్థకంగా మారింది. గతేడాది యాసంగిలో జూరాల కింద 14,534 ఎకరాలు, నెట్టెంపాడ కింద 40,044, ఆర్దీపెన్ కింద 33,683 ఎకరాలకు సాగు నీరుచ్చారు. ప్రస్తుతం మూడు ప్రాజెక్టుల కింద నీరు ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు. ఆర్దీపెన్ కు సంబంధించి కుంగభద్ర డ్యాంంలో ఉన్న నీటిని నిల్వను బట్టి ఈ వానాకాలం పంటలకు 30టిఎం

కోయిల్ సాగర్ కింద 9 వేల ఎకరాలు

మహబూబ్ నగర్ జిల్లా దేవరకల్ల సమీపంలోని మధ్య తరహా సాగునీటి ప్రాజెక్టు కోయిల్ సాగర్ లో వానకాలం సీజన్ ముగిసినా నిండుతుండలా కనిపిస్తుంది. వర్షాలకుతోడు.. జూరాల బ్యాక్ వాటర్ నుంచి ప్రాజెక్టుకు నీటిని తరలించారు. దీంతో రిజర్వాయర్ లో నీటిమట్టం అంతకంతకు పెరిగింది. ప్రస్తుతం ప్రాజెక్టులో గరిష్ట నీటిమట్టం 32 అడుగులకుగానూ 31 అడుగుల నీరు నిల్వ ఉన్నది. అంతేకాకుండా ఈ ప్రాజెక్టు కింద ఉన్న పెద్దవార్గుపై ఉన్న చెక్ డ్యాములన్నీ జలకళను సంతరించుకున్నాయి. దీంతో రైతాంగం ఇటు వాగు పరివాహక ప్రాంతాలు, కోయిల్ సాగర్ వారికి, ఎడమ కాల్వల కింద సుమారు 9,000 ఎకరాల్లో సాగునీరు సన్నద్ధమయ్యారు. అధికారులు వద్దంటున్నప్పటికీ రైతులంతా నారుమడులు మేసుకోవడానికే పోతుంటున్నారని నిర్ణయం చేసుకున్నారు. మడులు సిద్ధం చేసి వారంతో నారు పోసేందుకు రెడీ అవుతున్నారు. అయితే ప్రస్తుతం కుడి, ఎడమ కాల్వలకు సాగునీరు వదులుతారా? లేదా..? అనేది ఉత్పాదక శాఖలోని అధికారుల సానుకూలంగా ఉన్నప్పటికీ ప్రభుత్వం నుంచి ఎలాంటి ఆదేశాలు రాకపోవడంతో నిర్ణయం తీసుకోలేకపోతున్నారు. దీంతో ఉమ్మడి జిల్లా వ్యాప్తంగా ప్రాజెక్టుల కింద రైతులు అయోమయంలో పడ్డారు. క్రాప్ హాలిడే ప్రకటించడంతో యాసంగి పంటలకు సాగు ప్రశ్నార్థకంగా మారింది. గతేడాది యాసంగిలో జూరాల కింద 14,534 ఎకరాలు, నెట్టెంపాడ కింద 40,044, ఆర్దీపెన్ కింద 33,683 ఎకరాలకు సాగు నీరుచ్చారు. ప్రస్తుతం మూడు ప్రాజెక్టుల కింద నీరు ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు. ఆర్దీపెన్ కు సంబంధించి కుంగభద్ర డ్యాంంలో ఉన్న నీటిని నిల్వను బట్టి ఈ వానాకాలం పంటలకు 30టిఎం

వలసాగు కోసం చేసిన కలిగి

గద్వాల, డిసెంబర్ 16 : జిల్లాలో జూరాల, నెట్టెంపాడు, ఆర్దీపెన్ రైతులకు ఈ ఏడాది క్రాప్ హాలిడే తప్పట్టు లేదు. ఈ వానాకాలంలో వర్షాలు సమృద్ధిగా కురువకపోవడంతో ప్రాజెక్టుల్లో నీటి సామర్థ్యం తగ్గముఖం పట్టడంతో పంటల సాగు ప్రశ్నార్థకంగా మారింది. ఓ వైపు రైతులు యాసంగి సాగునీరు సన్నద్ధమవుతుండగా, అధికారులు మాత్రం రైతులు సాగు చేస్తున్న పంటలకు నీళ్లుపామని స్పష్టమైనా

నీళ్లుచ్చేనా? తుంగభద్ర నదిలో తగ్గిన నీటినిల్వలు

హామీ ఇవ్వకపోవడంతో రైతులు ఈ యాసంగిపై ఆశలు వదులుకున్నట్లే కనిపిస్తున్నది. ప్రస్తుతం జూరాలలో 3.920టీఎంసీల నీరు మాత్రమే ఉన్నది. ఈ నీటిని ప్రజలకు తాగునీరు అందించడంలో భాగంగా మిస్సెజ్గిరడ ఇతర అవసరాలకు వినయోన్ముఖ క్రమంలో యాసంగిలో పంటలకు నీరు అందించడం కర్షణగా మారింది. గతంలో నారాయణపూర్ నుంచి రిజనరేటర్ వాటర్ వస్తుండడంతో జూరాల కింద యాసంగి పంటలకు ఎటు

నీల ఇండెంట్ ను ప్రస్తుతం మనం వాడుకున్నాం. ఇక డ్యాంంలో నీరు అనుకున్న స్థాయిలో నిల్వ లేకపోవడంతో ఆర్దీపెన్ కింద యాసంగి పంటలకు నీరు వదలడం లేదు. దీంతో జిల్లాలో ఆర్దీ ఎన్, జూరాల, నెట్టెంపాడ ప్రాజెక్టుల కింద అధికారులు క్రాప్ హాలిడే ప్రకటించే అవకాశమున్నది. ఈ రెండు రోజుల్లో అధికారులు అధికారికంగా ప్రకటన చేయనున్నట్లు తెలుస్తున్నది. కేవలం బోరుబావుల కింద మాత్రమే రైతులు ఈ యాసంగిలో పంటలు సాగు చేసుకునే అవకాశముంది

నారుమడులు సిద్ధం చేస్తున్న రైతులు

యాసంగికి సంసిద్ధం

నారుమడులు సిద్ధం చేస్తున్న రైతులు

యాజమాన్య పద్ధతులు పాటించాలంటున్న వ్యవసాయాధికారులు

నారుమడిలో తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు..

- రైతులు చలికి తట్టుకోవాలని వంకరెడ్డి ఎంపిక చేసుకోవాలి.
- మండె కట్టిన విత్తనాలను వేయడం తప్పనిసరిగా అలవాటు చేసుకోవాలి.
- నారుపోసుకునే ముందు నారుమడికి సరిపడా సుమారు 2 కిలోగ్రాముల బాగా మాగిన పశువుల ఎరువు లేదా కోళ్ల ఎరువు, కిలో జింక్ సల్ఫేట్ తప్పనిసరిగా వాడాలి.
- భాస్కరాన్ని రెట్టింపు మెతాడులో వేసుకోవాలి.
- రాత్రిపూట నారుమడిలో నీళ్లు లేకుంటే చలి ప్రభావం మొక్కలపై తగ్గుతుంది. కాబట్టి ప్రతిరోజూ వేకువజామున, పగటిపూట నీటిని పెట్టి సాయంత్రం తీసివేయాలి.
- చలి తీవ్రత ఎక్కువగా ఉంటే స్వర్ణఫాల్ లేదా పొద్దులా-4 వంటి సూక్ష్మపోషకాల మిశ్రమాన్ని 5 రోజుల వ్యవధిలో రెండు సార్లు పిచికారీ చేసుకోవాలి.
- కాండం తొలిచే పురుగు బారి నుంచి నారును కాపాడుకునేందుకు, నారు తీయడానికి వారం రోజుల ముందు, 5 సెంటి నారును డిక్ 800 గ్రాముల కార్బోస్ట్రూరాన్ 3 జీ గుళికలు వేయాలి.
- చలికి ఆగ్నేతెగులు ఆశించే అవకాశం ఉంటుంది. ముందు జాగ్రత్తగా లీటరు నీటికి 0.6 గ్రాముల ట్రైప్లె కోజోల్ ను కలిపి పిచికారీ చేయాలి.
- రైతులు యాజమాన్య పద్ధతులను పాటిస్తే ఆరోగ్యవంతులైన నారు పెంచుకోని, తద్వారా అధిక దిగుబడులు సాధించవచ్చు.

సరిగ్గా ఎడగపోవడం పంట కాలం పెరిగిపోవడం, పోషకపోషలు ముఖ్యంగా జింక్ లోపం లక్షణాలు కనిపించే అవకాశం ఉన్నది. ఈ జింక్ లోపం వల్ల ఆకులపై తుప్పుమచ్చలు ఏర్పడుతాయి. ఈ లోప నివారణకుగానూ లీటరు నీటికి 2 గ్రాముల జింక్ సల్ఫేట్ కలిపి పిచికారీ చేసుకోవాలి. చలి తీవ్రత ఎక్కువగా ఉంటే స్వర్ణఫాల్ లేదా పొద్దులా-4 వంటి సూక్ష్మపోషకాల మిశ్రమాన్ని 5 రోజుల వ్యవధిలో రెండు సార్లు పిచికారీ చేసుకోవాలి. కాండం తొలిచే పురుగు బారి నుంచి నారును కాపాడుకునేందుకు, నారు తీయడానికి వారం రోజుల ముందు, 5 సెంటి నారును డిక్ 800 గ్రాముల కార్బోస్ట్రూరాన్ 3 జీ గుళికలు వేయాలి. చలికి ఆగ్నేతెగులు ఆశించే అవకాశం ఉంటుంది. ముందు జాగ్రత్తగా లీటరు నీటికి 0.6 గ్రాముల ట్రైప్లె కోజోల్ ను కలిపి పిచికారీ చేయాలి. రైతులు యాజమాన్య పద్ధతులను పాటిస్తే ఆరోగ్యవంతులైన నారు పెంచుకోని, తద్వారా అధిక దిగుబడులు సాధించవచ్చు. చలి తీవ్రత ఎక్కువగా ఉంటే స్వర్ణఫాల్ లేదా పొద్దులా-4 వంటి సూక్ష్మపోషకాల మిశ్రమాన్ని 5 రోజుల వ్యవధిలో రెండు సార్లు పిచికారీ చేసుకోవాలి. కాండం తొలిచే పురుగు బారి నుంచి నారును కాపాడుకునేందుకు, నారు తీయడానికి వారం రోజుల ముందు, 5 సెంటి నారును డిక్ 800 గ్రాముల కార్బోస్ట్రూరాన్ 3 జీ గుళికలు వేయాలి. చలికి ఆగ్నేతెగులు ఆశించే అవకాశం ఉంటుంది. ముందు జాగ్రత్తగా లీటరు నీటికి 0.6 గ్రాముల ట్రైప్లె కోజోల్ ను కలిపి పిచికారీ చేయాలి. రైతులు యాజమాన్య పద్ధతులను పాటిస్తే ఆరోగ్యవంతులైన నారు పెంచుకోని, తద్వారా అధిక దిగుబడులు సాధించవచ్చు.

పెద్దమండలి శివారులో నారుపోసిన దృశ్యం

నాణ్యమైన విత్తనాలు ఎంపిక చేసుకోవాలి..

రైతులు యాసంగిలో సాగు చేసే వారి విత్తనాలు ఎంపికలో నాణ్యమైన విత్తనాలను ఎంపిక చేసుకోవాలి. అదేవిధంగా మండలి పెట్టిబప్పుడు చలి లేకుండా వరి విత్తనాలపై గడ్డి బాగా కప్పి పైన కర్రలు వేసుకుంటే మంచి ఫలం వస్తుంది. నారుమడులు వ్యవసాయ అధికారులు సూచనలు పాటించి వేసుకోవాలి. - కురుమయ్య, వ్యవసాయాధికారి

బకాయిల కుప్ప

- మహబూబ్ నగర్ మున్సిపాలిటీలో పేరుకుపోయిన రూ.21కోట్ల అద్దె
- 2022-23 ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ.94.80 లక్షలు వసూలు
- టిండర్ పొంది కనిపించని దుకాణాదారులు
- పట్టించుకోని సంబంధిత అధికారులు ■ వసూలైతేనే అభివృద్ధి పనులు

జిల్లా కేంద్రంలోని వడ్డాది కాలనీలో మున్సిపల్ దుకాణాలు

నందలాల్ పవార్ ఒక దశలో అద్దె వసూళ్లపై అధికారులతో తరుచూ సమీక్ష నిర్వహించారు. సిబ్బంది ఉరుకులు పరుగులు పెట్టారు. రూ.94.80 లక్షలు వసూలు చేశారు. అయినా ఇంకా మున్సిపాలిటీకి రూ.21కోట్లకుపైగా బకాయిలు వసూలు కావాల్సి ఉన్నది. **వ్యాజ్యాలపై కొరడం..** వేలంలో పొందిన దుకాణాలకు తాకాలు వేసి అద్దెలు ఎంపికగా చెల్లించని వ్యాజ్యాలపై గురువారం అసిస్టెంట్ మున్సిపల్ కమిషనర్ కమిషనరుల ఆధ్వర్యంలో పురపాలక శాఖ స్పెషల్ డైవీ నిర్వహించి కొరడా రుులిపించారు. ఇటీవల పట్టణం అభివృద్ధి యొక్క ప్రణాళికను మున్సిపాలిటీకి సంబంధించిన దుకాణ సముదాయాన్ని తనిఖీ చేశారు. పలు దుకాణాలు తాకాలు వేసి ఉండడాన్ని గమనించిన ఎమ్మెల్యే వాటి పరిస్థితిపై ఆరా తీశారు. దీంతో మళ్లీ పురపాలక శాఖ అధికారులు స్పెషల్ డైవీ నిర్వహించారు.

పేరుకుపోయిన పెంచిన అద్దెలు..

మహబూబ్ నగర్ మున్సిపాలిటీలో రెండు ప్రధాన వ్యాపార సముదాయాల్లో ఉన్న దుకాణాలను 1972-74 సంవత్సరంలో కేటాయించారు. అద్దెలు 2017 వరకు అలాగే వసూలు చేశారు. 2017 జూన్ 9న మార్కెట్ లో 39, క్లాక్ టవర్ లోని 22 దుకాణాల అద్దె పెంచారు. దీంతో నెలకు రూ.27.44 లక్షల చొప్పున అదాయం పురపాలక శాఖకు రావాలి. ఇదస్తురెండేళ్ల కిందట ఆయా దుకాణాలకు టిండరు నిర్వహించి కేటాయించారు. నెలకు రూ.27.44 లక్షల ప్రకారం ఇదస్తురెండేళ్ల కు రూ.కోట్లలో బకాయిలు ఉన్నాయి. ఈ బకాయిలు వసూలు చేయాల్సిన బాధ్యత పురపాలక శాఖకు ఉన్నది. ఇప్పటికైనా మున్సిపల్ దుకాణాలు ఎవరికి కేటాయించారు, టిండర్ పొందిన దుకాణాదారులు ఏవవారు పొందుచూసిన అవకాశం ఎందుకైనా ఉంది. టిండర్ పొందిన వారు వ్యాపారాలు చేసుకుంటున్నారా? లేదా బినామీలు ఉన్నారనేది తెలుస్తోంది.

వసూలైతేనే అభివృద్ధి పనులు..

మహబూబ్ నగర్ పట్టణం అభివృద్ధి చెందుతున్నది. మున్సిపాలిటీలో పలు గ్రామాల విలీనమయ్యాయి. దీంతోపాటు కొత్తకాలనీలు వెలుస్తున్నాయి. అక్కడ హాళిక వసతులు, రోడ్లు, డ్రైనేజీలు లేవు. రూ.కోట్ల అద్దె బకాయిలు వసూలైతే వీటిలో ఈ వసూలు చేపట్టేందుకు అవకాశమున్నది. కాలనీలో రోడ్లు, డ్రైనేజీల సమస్యలు తీరి ప్రజల ఇబ్బందులు చాలా వరకు తీరవచ్చు. **2022-23 ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ.94.80 లక్షలు వసూలు..** పురపాలక దుకాణాల అద్దె వసూళ్లపై అధికారులు అంతగా దృష్టి సారించడం లేదు. గతంలో ఉన్న అధికారులు పట్టుబట్టి పేరుకుపోయిన బకాయిలను రూ.కోట్లలో వసూలు చేశారు. మరీ అదాయాన్ని పురపాలక తీసుకోవచ్చు. ఆ ఆర్థిక సంవత్సరంలో పురపాలక నింబంధన మేరకు అద్దె చెల్లించాలి. ప్రత్యేకాధికారి తేజస్

పేరుకుపోయిన పెంచిన అద్దెలు..

- డి.ప్రదీప్ కుమార్, మున్సిపల్ కమిషనర్, మహబూబ్ నగర్ మున్సిపాలిటీ

- జవద్ అహ్మద్, జూరాల ప్రాజెక్టు ఛాజ్